

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת יתרו - קבלת התורה
שנת תשפ"ד

גליון
מ"ד

שיעורי חינוך

יום שני פרשת מטות מסעי ה'תשפ"ג - קריית ברסלב - ליבערטי יע"א

• שאלות ותשובות

תשובה:

אי אפשר להגיד כל היום לילדים שאי אפשר לדבר כשהמלמד מדבר.

אבל צריכים לשאל את המנהל כמה זמן יכולים ילדים קטנים לשבת על מקום אחד מבלי לקום ומבלי לדבר, אי אפשר להחזיק אותם מדי הרבה זמן בשקט במקומות, בפעוטון ובכתת גן אפשר להחזיק ילדים בערך עשר דקות ברצף על מקום אחד, חוץ מתחלת היום שאפשר להחזיק אותם קצת יותר, בכיתה א' עושים כבר סדר יותר ארוך, ואומרים להם: "עכשו מתפללים, השם נמצא פה, עוד מעט יהיה הפסקה, עוד מעט הולכים להוציא את המשאיות והמכוניות", ובזמן הקצר שמחזיקים אותם על המקומות, אומרים להם: "עכשו אי אפשר לדבר", מי שרוצה להגיד משהו, שיגיד, ואם רואים שילד מרים כבר מדי הרבה פעמים היד, אומרים לו: "תניח עכשו את היד שלך, עוד מעט תרים את היד".

טוב לדבר אל עצמנו, אומרים: "בסדר, עכשו אני רואה כבר את הילדים הטובים שמתפללים יפה, יש לי פה את הספריות", "אני כבר מוציא עכשו את הכרטיסים", "עוד מעט הולך להיות משהו שאני עדין לא יכול לגלות", - אני עדין לא יכול

בשבת הזאת היה אצלי הנכד שלי, הוא בא לאכל אצלי את הסעודה, וראיתי שהוא מרים את היד לפני שהוא רוצה להגיד משהו, הוא לא קולט שבבית לא עושים ככה, הוא חושב שהוא עכשו בתלמוד תורה, שאלתי אותו: "למה אתה מרים את היד?" והוא ענה לי: "המלמד שלי אומר שאסור לדבר רק אם מרימים את היד", בהתחלה התעלמתי ממנו, ורק אחרי כמה דקות שאלתי אותו: "מה רצית לשאל?" והוא אמר לי: "כבר שכחתי!" כי כבר חמש דקות הוא מחזיק את היד שלו באויר... מאוד שמחתי לראות את זה, ברוך השם שמלמדים את הילדים בתלמוד תורה שאי אפשר לדבר בלי רשות. לא צריכים לצעק כשילד שוכח ומדבר ללא רשות, אלא אומרים עוד פעם ועוד פעם: "אי אפשר לדבר כשהמלמד מדבר".

בכלל צריך המלמד לדעת שהחכמה של המלמד היא ללמד בקול נמוך, שהוא לא יצטרך, והילדים חוזרים על זה בקול רם ובקול הכי גבוה.

שאלה:

מלמד לילדים קטנים שואל: מה אני עושה שהילדים רוצים כל היום לדבר כשאני באמצע לדבר, וכי אפשר להגיד כל היום לילדים שאסור לדבר כשהמלמד מדבר?!

בעזרת השם יתברך אנו ממשיכים עם השעור שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים, ביום שני פרשת מטות מסעי, שנת ה'תשפ"ג, בקריית ברסלב ליבערטי יע"א.

אחרי השעור נתן ראש הישיבה הזדמנות למלמדים לשאל שאלות, [המשך השעור נביא בעזרת השם בגליון הבא].

שאלה:

מלמד חדש שאל: מה אפשר לעשות עם ילד שצוּעק לתוך דברי באמצע שאני מדבר?

תשובה:

ראשית אתה הרי מלמד חדש, שתדע שבפיץ קצת קשה להתחיל במלמדות, כי כבר סוף השנה, אני יענה לך איך אפשר לקבע בהתחלת השנה שזה לא יקרה.

בהתחלת השנה צריכים להיות מאוד מאוד תקיפים, מאוד קשוחים, עד שמחזירים משמעת. בהתחלת השנה קובעים את הסדר, שכשהמלמד מדבר אף אחד לא יכול לדבר. ילדים שמדברים באמצע שהמלמד מדבר הם לא ילדים רעים, אלא שהם לא תופסים שעכשו הם לא יכולים לדבר, הם לא רגילים לזה, בבית הוא גם צועק באמצע שמדברים אליו, ולכן צריכים ללמד את הילדים: "אסור לדבר רק אם מרימים את היד והמלמד נותן רשות לדבר".

• שאלות ותשובות

אי אפֿשר להעניש ילד לפני שידועים שהוא באמת הרביץ לו, מי אומר ששהוא הרביץ לו? אולי הוא רק חושב ששהוא הרביץ לו? ומה אפה יודע מה הילד הזה עשה לו לפני כן?!

ולכן, קדם אומרים לילד שבא להלשין: "נטפל בזה", ואחר כך לא מכרחים תמיד להמשיך לעשות משהו, האם אפֿשר להעניש כל היום את הילדים? העקר צריכים להרגיע את הילד שבא לספר, אומרים לו: "טוב מאוד שלא הרבצת לו בחזרה, אסור להרביץ בחזרה, יהודי לא מרביץ בחזרה, אפה צדיק שלא הרבצת לו בחזרה".

שאלה:

מלמד שואל: איך מדברים אל ילדים קטנים מקדשה?

תשובה:

כשהולכים אתם לשרותים, אומרים להם עוד פעם ועוד פעם: "לא שמים את הידים איפה שעושים, השם לא מרשה", וזה קדשה אצל ילדים קטנים.

אצל ילדים גדולים צריכים כבר לתת יותר דגמאות: "אם ילד קורא לך ורוצה להתחבאות מתחת למושב בהסעה, הוא רוצה לגעת בך איפה שהשם לא מרשה, שתדע שהשם נמצא שם, אסור לעשות את זה!"

אם אפה שומע על כמה ילדים שמתחבאים בצד ועושים דברים שאסור לעשות, תקרא לאחד הילדים לצד ותשאל אותו בצורה יפה: "אתה מתחבא עם ילדים אחרים?" אם הילד מתחיל לצחק, זה לא אומר שהוא רע, הרבה פעמים קורה כשילד נבהל ולא יודע איך להגיב, אז הוא מתחיל לצחק, הוא הרי ילד.

שאלה:

מלמד שואל: מה אפֿשר לעשות עם ילדים שאינם מסגלים לשבת,

תשובה:

צריכים להזהיר את הילדים שאסור לדבר מלים לא יפות. ישנם מלים שהן באמת לא מגנות, רק הילדים אומרים את זה וזה נהיה כבר מלה מגנה, אז צריכים לגרם שהילדים לא יגידו את זה, אפֿשר להגיד לילדים: "הילדים הקטנים אומרים את המלים הטפשות הזאת, אבל אנחנו כבר ילדים גדולים, אנחנו לא אומרים כבר את המלים התינוקותיים שהם אומרים".

כל מלמד אומר בכפה שולו, שבכפה הקודמת אומרים עדן את המלים האלו, אבל: "אנחנו כבר יותר גדולים, אנחנו כבר לא אומרים את זה".

אי אפֿשר להוריד ילד לכפה נמוכה יותר בגלל זה, רק אומרים: "הכפה הזאת כבר של ילדים יותר גדולים, ואנחנו לא אומרים כבר את המלים האלו".

שאלה:

מלמד שואל: מה עושים כשילד בא לגלות שילד אחר מדבר נבול פה?

תשובה:

צריכים לשאל אותו בשקט מה הכונה שהילד ההוא מדבר נבול פה, ברוב המקרים זה לא ממש נבול פה, זה אחת מהמלים שילדים ממציאים ומשתמשים בהן, ואומרים לילד: "טוב מאוד שאפה בא לספר לי, אני כבר ידבר אתו, אני יגיד לו שלא יגיד את זה".

אז דבר עושים כשילד בא לגלות: "מלמד, הילד ההוא הרביץ לי", אומרים לילד: "השם לא מרשה להרביץ, אני יטפל בזה".

שאלה:

מלמד שואל: האם צריכים באמת לטפל בו על זה שהרביץ? תשובה:

לגלות את זה כי אני בעצמי עדן לא יודע מה זה הולך להיות...

לא כדאי להגיד מה שהולכים לתת או מה שהולכים לעשות - אם הדבר עוד לא מוכן, כי אם מוציאים מלה כבר צריכים לקיים את זה, יום אחד אמרתי לילדים שאני הולך להביא להם הפתעות, היום כשהגעתי לתלמוד תורה, שמעתי איך שילדים צועקים מהחלון: "ראש הישיבה הגיע להביא הפתעות". והתבישתי כי לא הבאתי היום הפתעות והילדים מחכים על זה.

אם המלמד הכין קרחונים, הוא יכול לעשות מזה עסק גדול; הוא אומר לילדים להוציא את הסדור או החמש, והוא אומר: "מוציאים את הסדור הקדוש, את החמש הקדוש, ונותנים לו נשיקה", ואחר כך הוא אומר לעצמו: "עוד מעט אני כבר שואל את המנהל אם הקרחונים כבר קפואים", והוא מתקשר למנהל: "הלו, מנהל, הקרחונים מוכנים כבר? אפֿשר כבר לתת לילדים את הקרחונים הטובים?" "מנהל, יש גם קרחון סגל? יפי, את הסגל מכרחים לשמור ליענקי, כי יענקי הוא ילד מאוד טוב!" וממשיכים להתפלל, וכך הם מתפללים בחיות ובקול.

לפעמים אפֿשר אפלו להדליק את הטלפון על רמקול, שהמנהל ידבר בקול לכל הילדים.

ראש הישיבה פנה למנהל: זו עצה טובה שתסדר שתוכל לדבר מהמשרד שלך אל כל הכתות, וכך לא תצטרך לרוץ כל היום, תוכל לשבת במשרד שלך, אפה תסתפל במסך איפה צריך לחזק, ותוכל לומר כמה מלים ולהחיות את הכפה.

שאלה:

מלמד שואל: מה צריכים לעשות עם ילד שמדבר מלים לא יפות?

שאלות ותשובות

הבעל תפלה; אי אפשר לדחוק על ילד!

שאלה:

מלמד שואל: יש אצלי בכיתה א' ילד שמרביץ ילדים אחרים והוא בעצמו לא יודע שהוא מרביץ, מה לעשות אתו?

תשובה:

צריכים להראות לו בברור מה לא לעשות, מלמדים אותו: "תוריד את הידים שלך, אל תגע בילדים אחרים, תזהר איפה הידים שלך מתעופפות".
ועד שזה יסתדר כשאחד בא אליך להלשין על הילד הזה, תגיד לו: "אני יטפל בזה", ובאמת תקדיש מחשבה איך אתה יכול לעזור לילד.
עוד יהיו דברים יפים במוסדות; יעזר השם ותברך שתהיה לכם הרבה הצלחה, אמן.

השנה, הוא זרק אותו מהכיתה ואחר כך החזיר אותו, ועוד פעם שלח אותו החוצה... לי זה לא היה אכפת שהוא מנדנד את הכסא, אי אפשר לעשות אצל בנים כמו אצל הבנות שחייבים לשבת עם שתי הידים על השלחן ואסור לזוז... מה אתה משגע ילדים?! אם המלמד קולט שהטבע של הילד הזה הוא קופצני, הוא לא יכול להסתכסך עם הילד.

אני לא רוצה שיעקבו אחרי כשאי מתפלל עם הילדים שלי, אבל יכול להיות שמשהו כבר שם לב איך אני מתפלל אתם, אתם חושבים שכל הילדים שלי מתפללים? הילד הזה בכלל לא מתפלל, והילד האחר אני צריך להזכיר לו כל רגע, ולילד הזה אני אומר שהוא צריך להגיד רק את הסוף של כל קטע, כמו שמסים

הם אינם יכולים לשבת על מקום אחד יותר משתי דקות?

תשובה:

אם זה ילד שבאמת הוא פן מסגל לשבת, צריכים לחפש דרך איך לגרום לו לשבת, לפעמים עם מתנות, לפעמים בתקיפות, אבל צריכים לדעת מתי להיות תקיף ואיך להיות תקיף.

אבל אם זה ילד שבאמת לא מסגל לשבת מדי הרבה זמן על מקום אחד, והוא מתחיל אוטומטית לקום ולשבת, אם הוא לא מפריע, והכיתה יכולה להמשיך כרגיל, אז לא צריכים לעשות מזה עסק.

כשהייתי מלמד לפני הצהרים בכיתה ט', למד אצלי ילד שהיה מנדנד את הכסא שלו, המלמד של אחרי הצהרים נלחם אתו במשך כל

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

איך אוכל להיות אמה טובה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני אסירת תודה על כל הדרשות והחזוק שאנחנו מקבלים מראש הישיבה שליט"א, אני יודעת שאני ובעלי אף פעם לא היינו מגיעים לאן שהגענו, אם לא השעורים הנפלאים של ראש הישיבה שליט"א.

יש דבר אחד שקשה לי בו מאד, חנוכה הילדים. יש לי ברוך השם ילדים יקרים חכמים ובריאיים, אבל מאד כואב לי עליהם, כי אני ובעלי צועקים הרבה עליהם, ולפעמים אנחנו גם נותנים סטירות. הילדים לא שומעים בקולנו! הם לא שומעים בקולי ובקול בעלי! הם רבים, לא מפרגנים, ונלחמים כל היום.

כמה שאני מנסה להיות אמה טובה, אני לא יכולה לסבל את המצב, ובסוף אני צועקת עליהם, ואני לא מתנהגת אל הילדים כמו שצריך.

זה מאד כואב לי והייתי רוצה ללכת לקורס הנחית הורים, אבל בעלי לא רוצה שאלה, כי ראש הישיבה מדבר נגד זה,

חנוכה הבנים והבנות זו עבודה קשה, אבל העבודה משתלמת, משתלם להתאזר בסבלנות לילדים; בסוף קוצרים פרות יפים.

תבקשו מהשם יתברך שתהיה לכם סבלנות, שלא תאכדו עשתונות כשהילדים לא מציתים. תבקשו מהשם יתברך שתדעו איך לדבר אל הילדים, איך גורמים שהילדים יציתו - כך תצליחו אתם. אתם לא תצטרכו לצעק ולתת מכות, כי להתפלל ולבקש מהשם יתברך - זהו סוד ההצלחה, אין עצה אחרת, אין פטנט אחר עם ילדים - רק לבקש ולבקש מהשם יתברך.

אתם מכירים את הספור שמוהרא"ש ספר, פעם יהודי הגיע אל החפץ חיים זכותו יגן עלינו ובקש ברכה לילדים טובים, החפץ חיים קם ממקומו והוציא מארון הספרים תהלים ישן שהיה מנפח מדמעות, הוא הראה את זה ליהודי ואמר: "אתה רואה?

אולי ראש הישיבה יכול לעזור לי ולתת לי את הדרך הנכונה בחנוכה. כדי שאני ובעלי יהיו הורים יותר טובים, ולא נצעק ונתן מכות לילדים בשם מרגיזים אותנו בהתנהגות שלהם?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ה' פרשת בחקותי, כ"ו איר, מ"א לעמר, שנת ה'תשפ"ב

קבלתי את המכתב.

בעלך צודק, לא תקבלו כלום במקומות האלה.

לצעק על הילדים זה לא הפתרון, ולהכות זה בודאי לא הפתרון. להכות לא עוזר; מכות הן דרך לבטא את העצבים. צעקות זה דרך עצלה, סבלנות היא הדרך; עם ילדים צריכים עצבי ברזל, להגיד עוד פעם ועוד פעם, ולא לזעם כשלא מציתים.

זה התהלים של אמי עליה השלום, בו היא היתה בוכה כל יום שיהיו לה ילדים טובים, כך זוכים לילדים טובים.

השם יעזר שתצליחו בכל העניינים.

...

(עצתו אמונה פרשת במדבר תשפ"ב)

איך אני גורם שהעבודה שלי עם הבחורים לא תלך לאבוד?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני מגיד שיעור בישיבה קטנה בשעור ב', וברוך השם אני מאד מצליח עם הבחורים, אין אצלי דבר כזה שבחור לא יצית, הבחורים יודעים שאצלי אין חכמות, כל אחד קם לפנות בקר ומחאים את עצמו לזמני הלימוד, ומספיקים הרבה מאד.

לפנות בקר אנחנו לומדים שלחן ערוך, לפני הצהרים לומדים גמרא בעיון, אחר הצהרים לומדים שיעור בקיאות ובסדר שלישי לומדים ספרי חסידות.

מה שמפריע לי זה שבשבת הבחורים נכנסים לישיבה גדולה, ששם אין מסגרת כל כך תקיפה, הם מתרופפים, ואחר כך הם נופלים לגמרי וכל העבודה שלי הולכת לאבוד. אני לא יודע למה הישיבות היום כל כך רופפות, ולמה כל כך הרבה בחורים נושרים, אולי לראש הישיבה שמדבר הרבה לבחורים יש תשובה על כך?

יישר כח

תשובה:

יעלו מעלה מעלה ויגדלו לצדיקים גדולים.

בלילה כשאתה לומד אתם ספרי חסידות מספר להם הרבה ספרי צדיקים. ידוע שהרב מצאנו זכותו יגן עלינו שאל פעם למלמד של בניו אם הוא לומד אתם מוסר, המלמד ענה: "כן"; אז הוא שאל אותו: "איזה ספר מוסר אתה לומד אתם?" וענה: "חובת הלבבות", אמר לו הצאנזער רב: "לא זה מה שהתפננתי לשאול, שאלתי אם אתה לומד 'מוסר', אם אתה מספר להם ספורים מרבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו ומאחיו רבי זושא זכותו יגן עלינו; כי ספרי צדיקים מלהיכים את הלב להיות יהודי כשר.

גם צריכים לדבר אל בחורים הרבה חיזוק; רבי נתן אמר: "על כל כך מוסר שאמרים, צריכים לתת קערה מלאה התחזקות"; עוד אמר רבי נתן: "התעוררות שמגיעה ממוסר לא מחזיקה להרבה זמן, אבל התעוררות שיוצאת משיחת חיזוק - זה מחזיק להרבה זמן"; כשמדברים לתלמידים, נוהגים להם מוסר - צריכים הרבה לחזק אותם, שהם ירגישו שהשם אוהב אותם, שהם ירגישו שהשם אתם, ואז הם לא יפלו, הם ישארו כשרים.

השם יעזר שתצליח בכל העניינים.

...

(עצתו אמונה פרשת ויצא תשפ"א)

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויצא, ז' כסליו, שנת תשפ"א לפרט קטן

לכבוד הרב ... שליט"א.

קבלתי את מכתבך.

תדבר לתלמידים שלך מדברים שנוגעים לכל חיהם ואז לא תתאכזב; אם שמים דגש על דברים לא חשובים שממילא לא יחזיקו מעמד - חבל על העבודה.

תכניס בהם אהבה למצוות ומעשים טובים, אהבה לאהב להניח תפלין ואהבה לשמור שבת, אז הם כל החיים יניחו תפלין וישמרו שבת.

אם שמים דגש על ללבש כובע בשעת האכילה, או ללכת כל היום עם חגורה וכדומה לזה - כל זמן שהבחורים עוד צעירים הם מציתים, אבל אחר כך לא נשאר מזה זכר.

אני לא מתערב איך שתחנך את תלמידיך, לכל מקום יש את המנהגים שלו, כל המנהגים הם חשובים ויקרים אבל אי אפשר לעשות מטפל עיקר ומעיקר טפל; העקר צריך להשאיר עיקר, העקר זה לדבר מהשם.

יומם ולילה המלמדים ומגידי השיעורים צריכים לדבר מאמונה, אמונה פשוטה, בלי חכמות ובלי תורות; להכניס בילדים אהבה לעשות את רצון הבורא, להחשיב כל נקודה טובה שעושים. ותראה שלא רק שהם לא יפלו, הם רק

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים) שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363 / ארגנטינה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361 / קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com